

Загалом у конференції взяли участь майже 87 науковців з України та Росії. Матеріали конференції було заздалегідь опубліковано у відповідному збірнику², який було поширено серед учасників заходу та надіслано до провідних наукових і бібліотечних установ, а також до деяких вищих навчальних закладів.

1. Докладніше про цю громадську організацію і роль фахівців Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України в її діяльності див. : Усенко І. Б. Міжнародній асоціації істориків права – 15 років // Правова держава. Щорічник наукових праць. – Вип. 23. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. – С. 651–655. 2. Держава, право і юридична думка у Балточорноморському регіоні: історія та сучасність: історія та сучасність : матеріали XXVI Міжнародної історико-правової конференції 27–29 квітня 2012 р., м. Одеса / ред. колегія: С. В. Ківалов (голова), І. Б. Усенко (заступник голови), Н. М. Крестовська (відп. секр.), В. В. Завальнюк, О. Н. Ярмиш, Л. Г. Матвеева. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2012. – 550 с.

А. В. МАКАРЧУК,
*молодший науковий співробітник
Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України*

XXVII МІЖНАРОДНА ІСТОРИКО-ПРАВОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ІСТОРИКО-ПРАВОВА РЕАЛЬНОСТЬ У ГЛОБАЛЬНОМУ І РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРАХ»

Під егідою Міжнародної асоціації істориків права 21–23 вересня 2012 р. у м. Євпаторія була проведена XXVII міжнародна історико-правова конференція «Історико-правова реальність у глобальному і регіональному вимірах».

Співзасновниками конференції, окрім власне МАІП, були Харківський національний університет внутрішніх справ (захід проводився на матеріальній базі його Євпаторійського факультету) та Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, а також традиційні партнери МАІП – Секція історії держави і права Наукової ради НАН України по координації фундаментальних правових дисциплін та Комісія історії українського права при Президії НАН України.

Цей форум зібрав понад сотню вчених, що досліджують історію держави і права, історію політичних і правових учень та галузеві юридичні дисципліни в історичному контексті. Серед учасників конференції були як авторитетні досвідчені вчені, так і молоді науковці. Доповідачі представляли провідні наукові центри України та близького зарубіжжя. Зокрема широко було представлено російський осередок МАІП із центрами в Ростові, Курську, Москві та Архангельську.

Конференцію відкрив президент МАІП, член-кореспондент НАПрН України О. Н. Ярмиш. На урочистому відкритті також виступили співголова оргкомітету конференції міський голова Євпаторії А. П. Даниленко, народний депутат України В. В. Шемчук, представники організацій-засновників.

А перше пленарне засідання розпочалося з доповіді «Вождизм як політико-правове явище» завідувача кафедри історії держави і права Московської державної юридичної академії імені О. Е. Кутафіна, доктора юридичних наук, професора І. А. Ісаєва. Вчений зосередився на проблемах історико-правової оцінки явища вождизму, його відображенні у конституційних доктринах та цивілізаційних моделях. Питання, порушені відомим російським істориком права, викликали широкий резонанс як в рамках офіційного засідання, так і в кулуарах конференції.

Доктори юридичних наук О. Н. Ярмиш (Київ) та О. А. Гавриленко (Харків) присвятили свою спільну доповідь історико-правовому аналізу світового та вітчизняного досвіду боротьби з корупційними правопорушеннями. Доповідачі запропонували ряд цікавих рішень гострих питань сьогодення, чим ще раз переконливо довели нерозривний зв'язок історії з сучасністю та незгасаючу актуальність дослідження історії права.

Серед інших доповідей першого дня конференції варто відзначити виступи завідувачки кафедри теорії та історії держави і права Гуманітарного інституту Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова (м. Миколаїв), кандидата юридичних наук, доцента Т. М. Федоренко «Держава, право та процес глобалізації»; професора Навчально-наукового інституту права та масових комунікацій Харківського національного університету внутрішніх справ, доктора юридичних наук, доцента В. Є. Кириченка «Історико-правова реальність як категорія юридичної науки», а також провідних науковців нашого інституту: члена-кореспондента НАПрН України О. Ф. Андрійко – «Адміністративне право України в умовах глобалізації» та професора І. Б. Усенка – «Проблеми міжнародного права у науковій спадщині вчених Всеукраїнської Академії наук»).

Другий робочий день конференції теж був багатий на цікаві виступи й наукові дискусії.

Так, доповідь кандидата юридичних наук О. М. Редькіної (м. Євпаторія) було присвячено становленню кримської автономії у 1918 р., зокрема проблемам легітимності Крайового уряду С. О. Сулькевича та його визнання Радою Міністрів Української Держави, участі у цьому процесі третьої сили – німецького військового командування.

Відомий харківський історик права, один із засновників МАПН, кандидат юридичних наук Л. О. Зайцев виступив з продовженням (початок було виголошено на попередній XXVI міжнародній історико-правової конференції) захоплюючої історико-правової розвідки, предметно зосередженої на грошових знаках Одеси 1917–1920 рр. Авторитетний дослідник невимушено залучив увагу присутніх до кола своїх наукових інтересів, адже доповідь не лише була виконана на високому науковому рівні, а й насичена цікавим пізнавальним матеріалом з історії окремого багатонаціонального куточка України.

Не залишив байдужими учасників конференції й емоційний виступ завідувача кафедри теорії та історії держави й права Північного (Арктичного) федерального університету ім. М. В. Ломоносова С. О. Шаляпіна. Гість з далекого Архангельську не лише зробив цікаву доповідь «Джерела з історії російської

церковно-пенітенціарної системи XV–XVIII ст.: до проблеми репрезентативності», а й повідомив про бажання багатьох російських учених долучитися до роботи МАП, яку назвав унікальним явищем на пострадянському просторі, що не має аналогів у інших країнах СНД.

З інтересом зустріли присутні й доповіді старших наукових співробітників відділу історико-правових досліджень нашого інституту, кандидатів юридичних наук: Т. І. Бондарук – «Правоутворення як феномен: рівні, стадії, структура», І. В. Музики – «Розвиток соціологічного напрямку у вітчизняній науці кримінального права кінця XIX – початку XX ст.», О. О. Самойленко – «Соціально-правовий захист державних службовців на території Української Держави»,

Цього ж дня за ініціативою професора Національного університету «Одеська юридична академія» Н. М. Крестовської, підтриманою першим віцепрезидентом МАП І. Б. Усенком, у режимі «круглого столу» відбулося обговорення перспективи впровадження у юридичних навчальних закладах дисципліни «Історія юриспруденції України» (інший варіант назви – «історія вітчизняної юридичної науки і освіти»). Учасники дискусії одностайно підтримали необхідність вивчення у юридичних вишах такої дисципліни, хоча й висловили чимало застережень щодо практичних труднощів у реалізації цієї ідеї.

Третій робочий день конференції, за традицією, було присвячено виступам молодих вчених, здобувачів та аспірантів, а також обговоренню планів подальшої діяльності МАП. Результатами своїх наукових пошуків поділилося близько десяти дослідників, повідомлення яких викликали не менш жваве обговорення з боку учасників конференції, ніж попередні виступи досвідченіших колег.

Варто відзначити, що уже на початку конференції її учасники отримали збірку матеріалів конференції, яка цього разу через велику кількість учасників була видана у двох томах загальним обсягом понад 670 сторінок¹. У збірці було, зокрема, опубліковано ряд змістовних доповідей заочних учасників конференції, які з тих чи інших причин не змогли взяти особисту участь у її роботі.

Під час конференції науковці також мали можливість ознайомитися з особливостями історії, культури та побуту Євпаторії. Обізнані гіді розповіли про визначні етапи історичного розвитку міста, яке за унікальну віротерпимість його жителів заслужено називають «другим Єрусалимом»; про унікальні пам'ятки архітектури та мистецтва різних народностей, що населяли цей благодатний край.

Підбиваючи підсумки наукового форуму, президія конференції засвідчила успішне його проведення, а її учасники виявили бажання ще раз повернутися на гостинну євпаторійську землю.

1. Історико-правова реальність у глобальному і регіональному вимірах: матеріали XXVII Міжнародної історико-правової конференції. 21–23 вересня 2012 р., м. Євпаторія. / Редколегія: І. Б. Усенко (голова), О. О. Малишев (відп. секретар), А. Ю. Іванова та ін. – Київ; Сімферополь: «Доля», 2012. – Ч. 1. – 344 с.; Ч. 2. – 328 с.